

BALGSTUWEN

Registratienummer: 22.087418

Aan De verenigde vergadering
Van D&H
Onderwerp Renovatie balgstuwen
Datum 13 december 2022

Portefeuillehouder: Rogier van der Sande

“GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED.”

Voorgesteld besluit

1. de vier Rijnlandse balgstuwen te renoveren en daarvoor een krediet beschikbaar te stellen van 14,1 miljoen euro, bestaande uit bouwkosten, engineeringkosten, vastgoedkosten, bijkomende kosten en risico-reservering (specificatie zie bijlage 3).

Op basis van het juridische advies en de resultaten van de Beleidstafel Wateroverlast:

2. de (mogelijke) medeverantwoordelijke overheden (Rijk, veiligheidsregio's) te wijzen op hun verantwoordelijkheden ten aanzien van de balgstuwen en deze te verzoeken een deel van de kosten te dragen.
3. vooruitlopend op een definitief besluit van betreffende overheden over een mogelijke financiële bijdrage, te starten met de renovatie van de balgstuwen.
4. de geheimhouding op de geheime bijlage 3 bij het besluit Renovatie balgstuwen te bekrachtigen op grond van artikel 37 van de Waterschapswet, juncto artikel 5.1, tweede lid onder letter b van de Wet open overheid.

Context

In september 2020 heeft de verenigde vergadering een voorbereidingskrediet van 450.000 euro beschikbaar gesteld voor het vervangen van de vier balgstuwen in en om de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder. Dit vanwege de belangrijke rol die deze noodkeringen kunnen spelen bij het bestrijden van waterstaatkundige calamiteiten cq. het voorkomen van grote maatschappelijke en financiële schade bij kadebreuken. Als vervolg hierop is in juni 2021 in de Midterm afgesproken dat we met de provincies het gesprek aangaan over aanvullende financiering, voordat definitief wordt besloten tot vervanging/renovatie van de balgstuwen.

Inmiddels heeft dit gesprek met de provincies plaatsgevonden en kan, zoals in de Midterm afgesproken, een definitief besluit over de vier Rijnlandse balgstuwen worden genomen.

De besluitvorming rondom de balgstuwen kent een lange geschiedenis. In bijlage 1 (tijdljn) zijn de meest recente besluiten/acties opgenomen.

De vier balgstuwen maken onderdeel uit van het Rijnlandse stelsel aan noodkeringen waarmee de boezem bij calamiteiten in negen compartimenten kan worden opgedeeld. Drie balgstuwen liggen in de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder. De vierde ligt net ten zuiden van de Ringvaart in de Oude Wetering (Roelofarendsveen).

Doel noodkeringen

De noodkeringen dienen enerzijds om bij een kadebreuk de instroom van water uit het boezemsysteem naar de betreffende polder te beperken, inclusief het beperken van de daarmee samenhangende schades (die in de tientallen tot honderden miljoenen euro's kunnen lopen). Anderzijds beschermen deze noodkeringen ook tegen het (gedeeltelijk) leeglopen van het boezemsysteem zelf. Daarnaast kunnen ze ook worden ingezet bij waterkwaliteitscalamiteiten.

De schade aan het boezemsysteem/boezemland kan afhankelijk van de situatie wel eens hoger zijn dan de schade die in de polders ontstaat. Denk aan instabiele keringen, afschuivingen boezemland, schade aan ecologie, woonboten, vaarwegfunctie, etc. Ter vergelijking: stel de kering van de Haarlemmermeerpolder bezwijkt en we kunnen geen maatregelen nemen. Dan stroomt de hele boezem leeg, van Gouda tot en met Spaarndam, en komt er in de Haarlemmermeerpolder gemiddeld ½ meter water te staan. Afhankelijk van de grootte van het gat en de grootte van de polder kan het enkele uren tot enkele dagen duren voordat een polder volledig onder water staat en/of de boezem is leeggelopen (ingeval van de Haarlemmermeerpolder).

Historisch kader noodkeringen

De noodkeringen zijn in de jaren zestig van de vorige eeuw aangelegd als onderdeel van de wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd (BWO), gefinancierd door het Rijk en de provincies. In 1991 is deze wet ingetrokken waarna het beheer en onderhoud van de noodkeringen met een eenmalige overdrachtsvergoeding van 385.000 euro voor achterstallig onderhoud van de provincies aan Rijnland is overgedragen. Met name de vier balgstuwen in en om de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder zijn een aandachtspunt. Na meer dan 50 jaar zitten die aan het einde van hun levensduur en functioneren niet meer.

Argumenten

1.1 het handhaven van de balgstuwen is kosteneffectief

Op basis van diverse onderzoeken [het laatste onderzoek is uitgevoerd in 2017: *Nelen en Schuurmans, Onderzoek noodwaterkeringen, juni 2017*] blijkt dat de balgstuwen een belangrijke rol kunnen spelen bij het bestrijden van waterstaatkundige calamiteiten cq. het voorkomen van grote maatschappelijke en financiële schade bij kadebreuken. Die schade kan afhankelijk van welke polder wordt getroffen in de tientallen tot honderden miljoenen euro's lopen.

Om de schades en kosten met elkaar te kunnen vergelijken, zijn ze vertaald naar schades/levensduurkosten per jaar, waarbij rekening wordt gehouden met de kleine kans dat een dergelijke situatie zich voordoet. Die vergelijking leert het volgende:

Door inzet van de balgstuwen neemt de directe schade als gevolg van het bezwijken van een regionale keringen af met 1 tot 10 miljoen euro per jaar (is oa. afhankelijk van welke polder wordt getroffen). De kosten voor instandhouding van de balgstuwen zijn per jaar vele malen lager (voor de exacte getallen zie bijlage 3). Of te wel: instandhouding van de balgstuwen is kosteneffectief.

1.2 dit voorstel sluit aan op het (concept) advies van de beleidstafel Wateroverlast waarin het nemen van gevolgbeperkende maatregelen als cruciaal onderdeel van het beleid wordt gezien

Naar aanleiding van de wateroverlast in Limburg in juli 2021 is door de minister van Infrastructuur en Waterstaat de Beleidstafel Wateroverlast ingesteld. De Beleidstafel Wateroverlast verwacht eind 2022 haar definitieve advies en aanbevelingen te presenteren. In oktober 2022 zijn de voorlopige aanbevelingen (95% versie) beschikbaar gekomen. Eén van de aanbevelingen is dat naast de huidige normeringssystematiek (voorkomen van schade) ook ingezet moet worden op gevolgbeperkende (aanvullende) maatregelen. De beleidstafel constateert dat daar de afgelopen jaren nog niet voldoende aandacht voor was en adviseert hier meer op in te zetten. Uitgangspunt bij de uitvoering van gevolgbeperkende maatregelen is dat lokale maatregelen lokaal gefinancierd worden, regionale maatregelen op provinciaal niveau en maatregelen met landelijke impact/urgentie op landelijk niveau.

De balgstuwen zijn als casus met de Beleidstafel besproken en opgenomen in het (concept) advies als voorbeeld van een kosteneffectieve gevolgbeperkende maatregel met een landelijk impact (bescherming belangrijke vitale infrastructuur zoals Schiphol).

1.3 renoveren van de balgstuwen heeft de voorkeur ten opzichte van andere varianten zoals het volledig vervangen

Rijnland heeft diverse varianten onderzocht, van noodmaatregelen zoals stortsteen tot en met nieuwe klepstuwen. Belangrijke randvoorwaarde is de snelheid van sluiten om snel en effectief te kunnen optreden bij een calamiteit. Afgelopen jaar is samen met de markt bepaald dat het renoveren van de huidige balgstuwen de meest kosteneffectieve maatregel is. Vervangen van de balgstuwen door nieuwe klepstuwen (inclusief bijbehorende ondersteunende constructie) bijvoorbeeld is door de markt (aannemer) geraamd op 40 miljoen euro.

1.4 Het project is opgenomen in het MJP 2023-2026

In het MJP 2023 – 2026 en de Programmabegroting 2023 is rekening met dit project. De huidige SSK-raming past binnen de kaders van het MJP. Voor verdere financiële informatie zie bijlage 3.

2.1 Rijnland is niet alleen verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de balgstuwen

Dit blijkt uit het juridische onderzoek dat in de periode juli-oktober 2022 is uitgevoerd naar de diverse rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen bij de balgstuwen (zie bijlage 2). De Universiteit van Utrecht *Centre for Water, Oceans and Sustainability Law* is daarbij gevraagd voor een second opinion.

Betreffend onderzoek leert dat de Rijnlandse balgstuwen in principe geen onderdeel uitmaken van het reguliere watersysteembeheer omdat de aanwezigheid van de noodkeringen niet relevant is voor de normering van de betreffende waterkeringen.

Omdat de balgstuwen geen onderdeel uitmaken van het watersysteembeheer en ze primair dienen om de gevolgen van een mogelijke calamiteit te beperken/voorkomen, maken ze in principe onderdeel uit van de calamiteitenbestrijding (voorkomen/beperken van schade). De verantwoordelijkheid voor de calamiteitenbestrijding ligt bij Rijk en veiligheidsregio's. Dit impliceert dat deze overheden ook een (mede) verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de balgstuwen. Het beheer, onderhoud en de bediening kan bij het waterschap liggen, maar medefinanciering vanuit betreffende overheden is daarbij wel aan de orde.

2.2 Rijnland gaat daarvoor in overleg met de (mogelijke) medeverantwoordelijke overheden

Nu de resultaten van het juridische onderzoek er liggen en recent ook de resultaten van de Beleidstafel Wateroverlast beschikbaar zijn gekomen, kan Rijnland het overleg met de (mogelijke) medeverantwoordelijke overheden gericht gaan voeren. Die gesprekken zullen in 2023 worden opgestart. Mogelijk dat deze gesprekken in het kader van de door de Beleidstafel Wateroverlast aanbevolen regionale stresstesten kunnen worden gevoerd. Het voordeel daarvan is dat de focus dan niet te veel ligt op alleen de balgstuwen, maar er breder gekeken wordt naar de integrale (water)veiligheid.

3.1 vanwege de maatschappelijke belangen die door de balgstuwen beschermd worden is verder uitstel van de renovatie niet verantwoord

De in 2.2 weergegeven gesprekken moeten nog worden opgestart. De ervaring leert dat dergelijke trajecten een doorlooptijd kennen van minimaal 1 tot 2 jaar. Het kan dus nog wel enkele jaren duren voordat er helderheid ontstaat of andere overheden daadwerkelijk zullen bijdragen aan de renovatie van de balgstuwen.

Ondertussen zijn de balgstuwen al enkele jaren niet meer functioneel en is herstel van de balgstuwen, vanwege het maatschappelijke belang dat wordt beschermd, dringend aan de orde.

4.1 aan dit besluit wordt op grond van artikel 43 van de Waterschapswet geheimhouding opgelegd aan eenieder die hiervan kennis draagt.

De reden is het belang genoemd in artikel 5.1, 2e lid onder letter b van de Wet open overheid, namelijk de economische of financiële belangen van het waterschap. De geheimhouding kan vervallen aan het einde van de aanbestedingsprocedure, u ontvangt hier te zijner tijd een voorstel voor.

Artikel 37 lid 3 van de Waterschapswet bepaalt dat het algemeen bestuur de door D&H opgelegde verplichting tot geheimhouding in zijn eerstvolgende vergadering bekrachtigt, anders vervalt de geheimhouding.

Risico's

2.1 Het Rijk en/of andere medeverantwoordelijke overheden willen niet of slechts beperkt bijdragen

De kans is aanwezig dat het Rijk en/of andere medeverantwoordelijke overheden niet of slechts beperkt willen bijdragen. Wij zullen betreffende organisaties nadrukkelijk wijzen op hun verantwoordelijkheden. Leidt dat niet tot het gewenste resultaat dan zal een nadere afweging moeten worden gemaakt van hoe dan te handelen.

In dat proces worden we ondersteund door de beide provincies. De provincies hebben nadrukkelijk aangegeven dat zij de conclusies ondersteunen dat de balgstuwen een grote meerwaarde hebben om de gevolgen van overstromingen in het gebied van Rijnland te beperken. En, dat niet alleen Rijnland verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de balgstuwen.

Wel zien de provincies voor zichzelf op dit moment geen directe juridische/financiële verantwoordelijkheid voor het bijdragen aan de renovatie van de balgstuwen. Dit omdat de balgstuwen aanvullend zijn (boven normatief) en de verantwoordelijkheden daarmee, naast het waterschap, deels ook bij het Rijk en de veiligheidsregio's liggen. De provincies wijzen daarbij ook op mogelijke precedentwerking. Immers er zijn ook andere waterschappen die dergelijke boven normatieve voorzieningen hebben. Ook daar wordt door de provincies niet financieel aan bijgedragen.

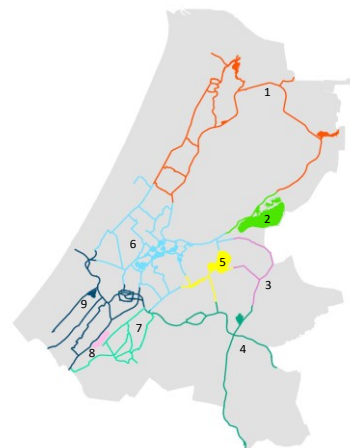
Vervolg

- Na het VV besluit zullen de voorbereidingen en vervolgens de uitvoering van de renovatie van de balgstuwen in gang worden gezet (periode 2023 – 2028).
- Parellel wordt een traject met de (mogelijke) medeverantwoordelijke overheden opgestart waarin ze gewezen worden op hun verantwoordelijkheden ten aanzien van de balgstuwen, inclusief een mogelijke financiële bijdrage. Zoals in paragraaf 2.2 weergegeven wordt daarvoor bij voorkeur aangesloten bij de nog op te starten regionale stresstesten (periode 2023 – 2025).

Bijlage 1: tijdelijk recente besluiten en ontwikkelingen balgstuwen

Balgstuw in de Ringvaart

De negen compartimenten

2018, besluit* verenigde vergadering handhaven stelstel van noodkeringen

In 2018 geeft de verenigde vergadering aan dat het huidige systeem van noodkeringen in het boezemwatersysteem een belangrijke rol speelt bij de bestrijding van waterstaatkundige calamiteiten en dat het wenselijk is dit systeem te handhaven. Dit geldt ook voor de vier balgstuwen in en rond de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder. Aan beide besluiten lagen externe onderzoeken ten grondslag waarin werd geconcludeerd dat als er een kadebreuk in de boezem optreedt, met de inzet van betreffende noodkeringen hoge schades in de polder (waar de doorbraak plaatsvindt) en aan het boezemsysteem (keringen en boezemland) kunnen worden voorkomen.

* besluiten: 15.017054 en 18.017932.

2019/2020, variantenstudie balgstuwen + eerste kostenraming

In 2019/2020 is door het bureau Witteveen en Bos onderzocht wat er nodig is om de balgstuwen weer te laten voldoen aan de functionele eisen. Daarbij zijn tientallen varianten geanalyseerd, inclusief innovaties en mobiele oplossingen. Hieruit volgen twee voorkeursvarianten: balgstuwen of klepstuwen die aan alle vereiste criteria voldeden: korte sluitings- en openingstijd, waterkerend vermogen, betrouwbaarheid van het bewegingswerk en veiligheid scheepvaart. Veel mobiele oplossingen scoorden onvoldoende op het criterium 'korte sluittijd' en deels op het te keren verval.

De kosten voor het vervangen van de balgstuwen werden door het betrokken ingenieursbureau [*rapport: Vervanging balgstuwen Ringvaart Haarlemmeer en Oude Wetering*] geraamd op 4,4 miljoen euro per stuk.

September 2020, besluit verenigde vergadering vervanging balgstuwen

Op basis van de variantenstudie heeft de verenigde vergadering op 23 september 2020 besloten door te gaan met het vervangen van de vier balgstuwen in de Ringvaart en hiervoor een voorbereidingskrediet van 450.000 euro beschikbaar te stellen.

1° half jaar 2021, projectvoorbereiding vervanging balgstuwen

Tijdens de projectvoorbereiding is een definitieve keuze gemaakt voor vervanging van de balgstuw op basis van inzendingen op een uitvraag naar de markt. In Q1 -2021 is een Europese aanbesteding doorlopen om te komen tot een bouwteam met een marktpartij, zodat gezamenlijk de eisen en wensen in een pre-ontwerp kunnen worden gezet, waarvoor een raming kon worden afgegeven. In Q3-2021 is gestart in het bouwteam met de gecontracteerde aannemer.

Juni 2021, Midterm

Gezien de hoge vervangingskosten is in de Midterm opgenomen dat we vinden dat ook de provincies een verantwoordelijkheid hebben en opnieuw met hen het gesprek aangaan over medefinanciering van de vervanging van de balgstuwen. Tevens is vastgelegd dat op basis van deze gesprekken de VV opnieuw beslist over het vervangen van de balgstuwen.

Juli 2021 en januari 2022, verkennende ambtelijke gesprekken met provincies

Zoals afgesproken in de Midterm is zomer 2021 een eerste (ambtelijke) verkenning uitgevoerd bij de beide provincies. Hieruit volgde dat beide provincies op het eerste gezicht de nut en noodzaak van het huidige stelstel van noodkeringen zien, het dilemma rondom financiering herkennen, maar dat verder overleg cq. afweging noodzakelijk is om hierin positie te kunnen bepalen.

4^e kwartaal 2021 kostenraming aannemer

Op 24 september 2021 heeft de aannemer een uitvoeringsraming (1^e inschatting) van kosten afgegeven voor het ontwerp van 10 miljoen euro (inclusief BTW) per te vervangen balgstuw.

1^e kwartaal 2022, onderzoek alternatieven

Deze hoge kostenraming was voor de projectorganisatie aanleiding om nogmaals naar het ontwerp, de uitgangspunten en de eerdere alternatieven te kijken. Hieruit volgde dat de 'next best' oplossing de renovatie van de huidige balgstuwen is. Dus binnen de bestaande installaties die onderdelen vervangen, waardoor de installatie weer functioneel wordt. De kosten daarvan passen binnen het bedrag dat voor de balgstuwen in het MJP is opgenomen.

Wel geldt het volgende:

- Uitgangspunt is dat de bestaande fundering en constructie kan worden hergebruikt. Dit op basis van de ervaringen uit 2014 toen de balgstuw te Aalsmeer nader is bekeken en de renovatie van de balgstuw de Omval in 2011 van Waternet, welke in dezelfde periode eind jaren '60 is geplaatst;
- De concessie die tov. volledige vervanging moet worden gedaan is het loslaten van het jaarlijks volledig testen (opblazen) van de balgen. Dit omdat het jaarlijks testen te veel slijtage geeft. Deeltesten van de installatie blijft wel mogelijk en ervaringen bij buurwaterschappen met vergelijkbare systemen leren dat de balgen niet jaarlijks hoeven te worden opgeblazen om het goed functioneren te garanderen. Feitelijk functioneren de balgstuwen als een 'airbag' waarbij de rubberen balg na eenmalig gebruik mogelijk vervangen moet worden, inclusief de daarbij behorende kosten (geraamd op 130.000 euro per balg). Gezien de (zeer) lage frequentie van daadwerkelijke inzet, een goede oplossing.

16 mei 2022: eerste bestuurlijke overleg met de provincies Zuid- en Noord-Holland

Op 16 mei 2022 hebben de betrokken bestuurders van Rijnland, de provincie Zuid-Holland en de provincie Noord-Holland elkaar over de balgstuwen gesproken. De beide provincies herkennen de geschetste problematiek en willen graag meewerken aan een oplossing. Wel wordt aangegeven dat voordat het verdere gesprek over een mogelijk vervolg kan worden gevoerd er een aantal (juridische) vragen dient te worden beantwoord. Het gaat daarbij met name om de vraag welke (juridische) verantwoordelijkheden het waterschap en de provincies hebben met betrekking tot betreffende noodvoorzieningen. Dit in relatie tot de zorgplicht, de toezichthoudende taak van de provincies en de wetenschap dat betreffende voorzieningen al meer dan 50 jaar zorgen voor extra veiligheid in het gebied.

Juli – oktober 2022: juridisch onderzoek

Het juridische onderzoek is uitgevoerd in de periode juli – oktober 2022, waarbij een second opinion is gevraagd aan de Universiteit van Utrecht *Centre for Water, Oceans and Sustainability Law*. Daarnaast is ook contact gelegd met de Beleidstafel Wateroverlast omdat deze thematiek ook naar aanleiding van de Wateroverlast in Limburg speelt.

Het juridische onderzoek en de second opinion van de Universiteit van Utrecht leert het volgende (zie bijlage 2 voor een nadere onderbouwing).

1. De eerste vraag die beantwoord moet worden is of de balgstuwen onderdeel uitmaken van het watersysteem. Of anders geformuleerd, zijn ze medebepalend voor de normeringen van de regionale keringen:
 - Bij ja: de balgstuwen zijn onderdeel van het watersysteem en daarmee een verantwoordelijkheid voor Rijnland. Een eventuele bijdrage is niet te baseren op de Waterwet.
 - Bij nee: de balgstuwen zijn geen onderdeel van het watersysteem.
2. Bij nee, de balgstuwen zijn geen onderdeel van het watersysteem, is de vervolgvraag: willen we dat zo houden?
 - Bij ja: de balgstuwen zijn dan onderdeel van de calamiteitenbestrijding. De eindverantwoordelijkheid ligt dan bij de veiligheidsregio's. Het beheer, onderhoud en de bediening kan dan bij het waterschap liggen, maar medefinanciering vanuit Rijk/regio is daarbij wel aan de orde;
 - Bij nee (de balgstuwen dienen wel onderdeel te gaan uitmaken van het watersysteem): in dat geval dienen de balgstuwen door de provincies genormeerd te worden. Vervolgens is het de verantwoordelijkheid van het waterschap om dat te gaan regelen.

Het antwoord op deze eerste vraag is nee. De balgstuwen zijn niet meegenomen in de normering van de regionale keringen en maken daarmee dus geen onderdeel uit van het watersysteembeheer. Daarmee spitst de discussie zich dus toe op vraag 2.

De volgende vraag is dan of de balgstuwen onderdeel moeten worden van de normeringssystematiek van de regionale keringen. Door de provincies wordt samen met de waterschappen de komende jaren gekeken of het huidige stelsel en bijbehorende normering van de regionale keringen moet worden herzien (meer naar een integrale risico benadering). De balgstuwen zouden daar ook een rol bij kunnen spelen, maar voordat het zover is zijn we enkele jaren verder.

Vooralsnog blijft voor de korte termijn dan nog één vraag over en dat is de vraag of we de balgstuwen, conform het advies van de Beleidstafel Wateroverlast, zien als waardevolle middelen om de gevolgen van een overstroming te beperken. Het beheer, onderhoud en de bediening van de balgstuwen kan door het waterschap gebeuren, maar de besluitvorming daarover ligt inclusief de medefinanciering, zoals ook de Beleidstafel stelt, op een hoger niveau zoals het Rijk en de veiligheidsregio's.

14 november 2022: tweede bestuurlijke overleg met de provincies Zuid- en Noord-Holland

De beide provincies:

- ondersteunen de conclusie van de Beleidstafel Wateroverlast dat de balgstuwen grote meerwaarde hebben om mogelijke gevolgen van overstromingen in het gebied van Rijnland te beperken;
- onderschrijven de analyse dat de balgstuwen geen onderdeel uitmaken van het watersysteem (want geen onderdeel van de normeringssystematiek). Daarmee ligt, vanwege de belangen die worden beschermd (oa. vitale infrastructuur zoals Schiphol), de verantwoordelijkheid niet volledig bij het waterschap maar deels ook bij andere overheden, zoals gemeenten (veiligheidsregio's) en Rijk (vanwege vitale infrastructuur zoals Schiphol). Dit in lijn met het advies van de Universiteit van Utrecht en de Beleidstafel Wateroverlast;
- begrijpen dat het niet wenselijk is om de renovatie van de balgstuwen uit te stellen en waarderen het dat het college van Rijnland, vooruitlopend op proces om ook andere partijen mee te krijgen in de medefinanciering, aan het algemeen bestuur wil voorstellen zo snel als mogelijk te starten met de renovatie;
- zien voor de provincies op dit moment geen directe juridische/financiële verantwoordelijkheid voor het bijdragen aan de renovatie van de balgstuwen. Dit omdat de balgstuwen aanvullend zijn (boven normatief) en de verantwoordelijkheden daarmee, naast het waterschap, deels ook bij de gemeenten (veiligheidsregio's) en Rijk liggen. De provincies wijzen daarbij ook op mogelijke precedentwerking. Immers er zijn ook andere waterschappen die dergelijke boven normatieve voorzieningen hebben. Ook daar wordt door de provincies niet financieel aan bijgedragen en de provincies vinden ook dat dat niet vanuit de rol van toezichthouder kan worden verwacht;
- vinden dat een nader gesprek met de overige mogelijke belanghebbenden cq. medeverantwoordelijkheden moet plaatsvinden, zodat duidelijk wordt wie daarin welke rol heeft. Vervolgens kan daar een financiële factor aan worden gehangen. Rijnland zal daartoe het initiatief nemen. Mogelijk dat dit gesprek in het kader van de door de Beleidstafel Wateroverlast aanbevolen regionale stresstesten kan worden gevoerd. Mocht uit deze gesprekken en eventuele nadere analyses volgen dat de provincies toch een bepaalde financieel juridische hebben, dan nemen zij die verantwoordelijkheid;
- En, de provincies zullen in dat traject het belang van de balgstuwen en de medeverantwoordelijkheid daarin van andere partijen dan alleen het waterschap, krachtig ondersteunen.